Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

Datum: 2026-09-23
SMHI Dnr: 2026/1132/6.3.1
Er referens: 4123-2026

jessica.lovell@lansstyrelsen.se

Yttrande över remiss om uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län

SMHI har tagit del av rubricerad remiss och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs verksamhetsområden hydrologi (enbart ytvatten), meteorologi (inklusive luftmiljö) och klimatanpassning. För frågor rörande grundvatten hänvisas till Sveriges geologiska undersökning (SGU), som är expertmyndighet för grundvatten.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning (sid 62)

Punkt 8 ”Övervaka parametrar som nivåer, flöden och vattenkvalitetsparameterar i dricksvattenresurser.” SMHI ta gärna emot mätserier för vattenstånd och vattenflöden som samlas in av andra aktörer. Myndigheten tillhandahåller möjlighet att kostnadsfritt ta emot och lagra tidsserier av vattenstånds- och vattenföringsdata. Dessa data kan tillexempel komma att användas för att framöver förbättra hydrologiska modeller vilket bland annat leder till säkrare prognoser. SMHI kan också agera nod för att distribuera data genom att presentera den på SMHIs webbplats.

Hydrologiska mätstationer

SMHI har ett 20-tal hydrologiska mätstationer i Västra Götaland. Data från stationerna är fritt att använda och finns tillgängligt på SMHIs webbplats. Vid eventuella åtgärder

och vattenuttag i närheten av stationerna önskar SMHI information om detta i ett tidigt skede.

SMHI ska förvalta den svenska hydrologiska infrastrukturen och därigenom inhämta och förmedla kunskaper om landets hydrologiska förhållanden, se 3 §, förordning (2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. En del av detta är att genomföra flödes- och vattenståndsmätningar i en stor mängd vattendrag i Sverige och även ta del av andras mätningar.

Flödesstationerna i Sveriges nationella stationsnät är viktiga för att bedöma den hydrologiska situationen på kort och lång sikt. Observationerna används för att verifiera och ständigt förbättra modeller för nationella beräkningar vilka ligger till grund för exempelvis flödesprognoser, men även många andra syften. För att observationerna ska vara så tillförlitliga som möjligt krävs långa och obrutna mätserier. Mätningarna nyttjas av många aktörer och en allt viktigare aspekt är stationernas betydelse för bedömningen av det framtida klimatet, då mätningarna visar på förändringar över tid för vattensituationen i denna region.

På SMHIs webbplats finns data från mätstationerna tillgängliga i myndigheters nedladdningstjänst. Likaså finns modellerade data tillgängliggjorda via vattenwebb.

Åtgärder riktade till Länsstyrelsen (sid 65)

Punkt 27 ”Fortsätt kartlägga vattenuttag och vattenbehov för att få en överblick över det totala uttaget ur vattenresurser i länet.” För att förbättra beräkningar på vattentillgång och vattenbalans är tillgången till information om vattenuttag avgörande, framför allt vid perioder av låga flöden och vattenbrist. Även vattenutsläppen är viktiga för beräkningarna.

Länets vattenresurser i ett förändrat klimat
Vättern och Vänern (sidorna 36–37)

De stora sjöarna är tröga system och framför allt för Vättern där avrinningsområdet är litet i förhållande till sjöns storlek tar det flera år att återhämta sig efter en period med låga nivåer. Texten om sjöarna kan förtydligas så att det framgår att det sällan är höga och låga nivåer samma år.

Regleringen i Vättern görs utifrån beräknat naturliga förhållanden, det är alltså inte denna reglering i sig som gör att höga vattennivåer förväntas förbli oförändrade i ett framtida klimat. I Vättern planeras utökade vattenuttag för dricksvatten i Örebro med omnejd, ungefär 200 000 invånare, vilket kommer att påverka vattenbalansen och kan läggas till i texten.

I Vänern kan inte maxtappningarna ökas på grund av erosion- och skredrisken längs med Göta älv.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • **Växel** 011-495 80 00 • **Fax** 011-495 80 01 • **E-post** registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor
Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI
Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI
Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Klimatrisker för vattenförsörjningen (sid 42)

Texten i rutan för ”Höga flöden och kraftig nederbörd” kan förtydligas. I första meningen är det oklart om ”flöden i vattendrag väntas öka som mest under vinterhalvåret” avser medelflöden eller höga flöden. Även långvariga regn under sommaren (och andra årstider) kan ge höga flöden och översvämning.

I rutan ”Minskad ytvattentillgång” anges att reglering kan ha stor betydelse för att magasinera vatten. Vid höga flöden kan reglering användas för att minska risken för översvämning.

Klimatförändringen

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till ett förändrat klimat. I Sverige leder klimatförändringen till ökad risk för torka och förändrad risk för översvämning, kortare period med snö samt förändringar i växtsäsongens längd. Klimatförändringen ger fler och kraftigare extremväder, som kraftig nederbörd och torka, liksom värmeböljor såväl på land som i hav.

På sidan 37 (tredje stycket under rubriken Vänern och Göta Älv) bör det förtydligas att torrperioder också är en typ av extrem väderhändelse. Mening: ”Detta eftersom både ökade nederbördsmängder och extremväder men också torrperioder påverkar markstabiliteten negativt.” bör formuleras om.

Även intensiteten i många extremväder har ökat till följd av klimatförändringen. Samtidigt minskar vissa extremer förknippade med kyla. Inga entydiga resultat finns som pekar på någon ökning av frekvens eller styrka av stormar i Sverige. Havsnivån stiger men landhöjningen kompenserar till viss del den stigande nivån, mer i norra Sverige än i södra.

SMHI hänvisar till:

https://www.smhi.se/klimat/klimatlaget

https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten

https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/skyfall-och-hagel/statistik-for-extrema-korttidsregn---skyfall

https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/stigande-havsnivaer

Anpassning till ett förändrat klimat

SMHI ser positivt på att planen behandlar klimatförändringens påverkan på vattenförsörjningen och har ett långsiktigt perspektiv till år 2100. Det är viktigt att klimatunderlagen hålls aktuella och därför positivt att behovet av en uppdaterad klimatanalys lyfts fram. Det skulle med fördel kunna tydliggöras hur detta behov tas vidare i planens åtgärdsförslag.

På sidan 56 bör ”Klimatanpassning är en samhällsbyggnadsfråga” ändras till ”Klimatanpassning av dricksvattenförsörjningen är bland annat en samhällsbyggnadsfråga”, eftersom klimatanpassning omfattar fler samhällsområden.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • **Växel** 011-495 80 00 • **Fax** 011-495 80 01 • **E-post** registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor
Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI
Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI
Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Maud Goltsis Nilsson, Linda Gren och Sara Brattström.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • **Växel** 011-495 80 00 • **Fax** 011-495 80 01 • **E-post** registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor
Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI
Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI
Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda